

XAVIER GOSÉ

IL·LUSTRADOR DE LA MODERNITAT

Del 11 de desembre de 2015 al 20 de març de 2016

Organitzen i produeixen: Museu Nacional d'Art de Catalunya i Museu d'Art Jaume Morera de Lleida

Comissaris: Jesús Navarro, director del Museu d'Art Jaume Morera de Lleida, i Mariàngels Fondevila, conservadora d'art modern del Museu Nacional d'Art de Catalunya

Sala d'exposicions temporals 1

Xavier Gosé. *High Life*, 1913. Museu d'Art Jaume Morera de Lleida

El Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Museu d'Art Jaume Morera revisen en aquesta exposició retrospectiva l'obra de Xavier Gosé, prototip d'il·lustrador modern i un dels grans cronistes del París de la *belle époque*.

L'exposició, que coincideix amb el centenari de la mort de l'artista, reuneix el millor de la seva obra coneguda alhora que descobreix molts treballs inèdits que amplien la visió sobre la trajectòria creativa de qui va ser un dels artistes catalans més internacionals d'inicis del segle xx.

En total s'exposen a prop de 300 obres, entre pintures, dibuixos, revistes, il·lustracions de moda, vestits d'alta costura, pertanyents a les col·leccions del Museu Nacional i del Museu d'Art Jaume Morera, així com també procedents de diferents institucions i de col·leccions privades.

L'exposició recrea l'univers estètic de Gosé, amb Barcelona i París com a teló de fons. La mostra revisa totes les etapes de la seva carrera, des dels seus inicis al taller

Xavier Gosé. *Promenoir*, cap a 1912. Museu d'Art Jaume Morera de Lleida

Xavier Gosé. *Parella davant una joieria*, cap a 1909. Col·lecció Casacuberta Marsans

del mestre Lluís Pellicer i la Barcelona dels Quatre Gats al París de la *belle époque*, així com també totes les seves facetes creatives: la d'il·lustrador, però també la de pintor, dibuixant i il·lustrador de moda.

L'obra de Gosé reflecteix les diferents corrents estètiques i gràfiques del moment. Es va fer ressó de la geometrització cubista, la inspiració persa i els ballets russos, per arribar a ser un referent internacional. Gosé va deixar una important empremta creativa en tota una generació que va sublimar un temps eclipsat per l'esclat de la Gran Guerra, tot coincidint amb la mort de l'artista, quan es trobava al cim de la seva carrera.

La Barcelona modernista

Xavier Gosé es va formar a Barcelona, a l'Escola de Llotja, on va estar en contacte amb artistes com ara Torres García, Nonell, Mir o Sunyer. En la seva formació va ser clau el pas pel taller de Lluís Pellicer, un dels grans il·lustradors del moment. Els seus treballs d'aquesta època s'identifiquen amb el modernisme més típic. Impregnat del realisme del mestre Pellicer i amb un marcat caràcter social, Gosé va reflectir també l'altra cara de la Barcelona modernista, la dels suburbis. El seu treball és un magnífic testimoni de la societat del canvi de segle, que es debat entre la tradició i la seducció de la modernitat.

La seva primera exposició la va fer al local dels Quatre Gats, el 1899, amb un bon èxit de públic i de crítica. Poc després, el 1900, es va traslladar a París, on va viure fins que l'esclat de la Gran Guerra i la tuberculosi que patia el van fer tornar a Catalunya.

Xavier Gosé. *Elegants*, cap a 1909. Col·lecció particular

Xavier Gosé. *Parella ballant*, 1913. Col·lecció particular

El París de la *belle époque*

Després d'uns inicis difícils, Gosé va començar a treballar per les principals publicacions de la premsa satírica parisina, com *Le Rire*, *Cocorico*, *L'Assiette au Beurre*, *La Vie Parisienne* o *Le Témoin*, aprofundint en les temàtiques socials que ja havia conreat a Barcelona i descrivint els carrers i les escenes més populars de la capital del Sena: els seus bars, cafés i cabarets, amb personatges que freqüentaven el món de les *demimondaines*, prostitutes i esnobs. Poc a poc, la seva obra acabarà per identificar-se amb el París de principis del segle xx, amb la vida mundana que recorre els seus bulevards, amb els costums de la vida moderna, els esportistes, les curses de cavalls i l'univers de Montmartre. Aquest és el món, el del dandisme, del qual va formar part durant els seus anys a París, como explica Agustí Calvet, *Gaziel*, i com queda també palès al retrat al carbó que li va fer Ramon Casas.

L'exposició mostra les relacions de l'artista amb la moda. La seva primera incursió va ser el 1905, quan va dissenyar amb Ignacio Zuloaga el vestuari per a la òpera *Pepita Jiménez*, que Isaac Albéniz va estrenar al teatre de la Monnaie de Brussel·les. A partir d'aquest moment les seves relacions amb l'*Haute Couture* es van intensificar i el seu traç refinat i elegant va copsar les siluetes de les millors firmes franceses de moda, com Poiret, Worth, Paquin, Redfern, Doucet o Vionnet.

La connexió de Gosé amb l'alta costura està sens dubte relacionada amb els seus vincles amb l'elit de dibuxants que publiquen il·lustracions a les revistes més prestigioses i populars de l'època, com les alemanes *Jugend*, *Simplicissimus* o les franceses la *Gazette du Bon Ton* o *Le Journal des Dames et des Modes*, a les quals Gosé va popularitzar la moda francesa i va exportar internacionalment la figura de «la parisienne».

Xavier Gosé. *Les dues germanes*, cap a 1909. Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Xavier Gosé. *Grata sorpresa*, 1911. Col. particular, Barcelona

CRONOLOGIA

1876

Xavier Gosé i Rovira neix el dia 2 de juliol de 1876 a Alcalá de Henares (Madrid), on s'havia traslladat el seu pare per qüestions professionals.

1891

Gosé comença els seus estudis a l'Escola de Belles Arts de Barcelona.

1893-1898

Publica els seus primers dibuixos a *Barcelona monumental, pintoresca y artística de tipos, costumbres y paisajes*, i a les revistes *L'Esquella de la Torratxa*, *Barcelona Cómica*, *Madrid Cómico*, *La Saeta*, *Los Deportes* i *El Gato Negro*, publicacions que li valdrien una important difusió del seu treball, inserit plenament en l'estil *art nouveau*.

1899

Il·lustra dues cobertes de la revista *Quatre Gats* i presenta en la Sala Gran d'aquesta cerveseria mítica de la Barcelona modernista la seva primera exposició individual, amb gran d'èxit de crítica i vendes.

1900

Gosé es trasllada a París i s'instal·la al barri de Montparnasse. El seu entorn és d'una pobresa extrema, «lassat de calor a l'estiu i servint-li de calefacció a l'hivern el fum de les cigarretes i el baf de tots els companys de la bohèmia», entre els quals es compten els grecs Dragoumis, Galanis, els germans Adossidès, l'il·lustrador anglès Arthur Michael, els escultors finlandesos Wickstroem i Balonen, i l'il·lustrador Charles Follot.

Publica els seus primers dibuixos a la premsa satírica parisenca. És el moment en què Gosé es dedica al gènere de les «espanyolades», l'assumpte folklòric de moda al París d'aleshores.

1901

Des d'aquest any Gosé publicarà a *Cocorico*, *L'illustré Soleil du dimanche* i assíduament a *Le Rire*, *La Contemporaine*, *Le Frou-frou*, *La Vie Illustrée*, i, especialment, a *Sans-Gène*. Manté les seves col·laboracions amb algunes revistes catalanes. La seva vida, tot i els encàrrecs, continua estant plena de privacions. Participa al concurs de cartells *Cigarrillos París*, en el qual obtingué un accèssit.

1902

Comença a publicar a *L'Indiscret*, *Le Fêlard* i a *L'Assiette au Beurre*, la revista satírica més rellevant del moment, que li encarrega un número monogràfic dedicat als *Sportsmen*. Participa a l'*Exposition de dessin* de la galeria de Berthe Weill.

1903-1905

Participa en el número de denúncia social *La Mano Negra (La Main Noire)*, conjuntament amb Leal de Camara, Grandjouan i Hradecky i, després, realitza un altre número monogràfic, *Les Rastas*, per *L'Assiette au Beurre*. Publica a *La Vie en Rose*, *La Vie Parisienne* i *Le Diable*, i participa al Salon d'Automne de París, juntament amb Anglada, Casas, Gili i Roig, Graner, Maillol, Pitxot i Rusiñol, entre d'altres.

A l'octubre exposa a la Sala Parés. Va ser una exposició clau en la projecció pública de Gosé a Catalunya, apadrinat pel principal grup modernista vinculat a la revista *Pèl & Ploma*.

1904

Col·labora amb les revistes *Joventut* i *Forma* i continua treballant amb la premsa satírica parisenca. Participa, per primera vegada, al *Salon de La Libre Esthétique* de Brussel·les.

1905

Realitza, juntament amb Zuloaga, els dissenys de vestuari per a l'obra *Pepita Jiménez* d'Isaac Albéniz. L'amistat amb el músic i la seva filla Laura serà permanent i l'artista sempre trobarà en aquesta família un entorn amable on refugiar-se.

1906

Es consolida la seva col·laboració amb *La Vie Parisienne* i participa a l'exposició de dibuixos de l'àlbum compilat per Alexandre de Riquer per ser obsequiat el rei. Gràcies a Albéniz coneix el matrimoni Martínez Sierra i il·lustra el seu llibre *La feria de Neuilly, sensaciones frívolas de París*.

1907

Comença a col·laborar amb *Le Témoign*, fundada i dirigida per Paul Iribé, de tendències anarquistes, contestatària i humorística. També amb la revista *Hojas Selectas*. Participa a *Le Salon des Humoristes – Le Rire* i a *L'exposition des portraits d'hommes*, de la Galeria Bernheim.

1908-1909

Comença a col·laborar amb *Simplicissimus* i *Jugend*, revistes alemanyes prestigioses del modernisme europeu, la qual cosa li proporciona mitjans econòmics folgats.

Participa al *Salon des Artistes Humoristes* i a l'exposició de la galeria Devambez de París, titulada *Gosé, Naudin, Manzana, Pizarro, Zak*. Aquest mateix any exposa a la Sala Vilches de Madrid. L'exposició rep els elogis de la premsa madrilenya i va causar una important influència en els il·lustradors espanyols de l'època.

1910

Gosé canvia de domicili i s'instal·la al número 3 de l'avinguda de Segur de París.

1911

Col·labora a les revistes *Femina*, *Ulk* i *Les Annales Politiques et Littéraires*, i il·lustra alguns contes sud-americans de la revista *Mundial Magazine*, dirigida per Rubén Darío.

Exposa a les Galeries Dalmau de Barcelona i gaudeix d'un bon acolliment per part de la crítica, encara que s'assenyala el seu distanciament amb el noucentisme vigent. De manera simultània exposa també a les galeries Georges Petit de París.

1912

Gosé participa en l'*Exposició d'Art* de l'Ajuntament de Lleida. Inicia la seva col·laboració amb *Journal des Dames et des Modes* (1912-1914) i amb *La Gazette du Bon Ton*, una de les revistes de moda parisenca més glamuroses i dotades d'un refinament gràfic sense parangó durant els anys de la preguerra.

1913

Participa a l'exposició *La femme et l'enfant* a la galeria Reitlinger de París i exposa individualment a la galeria Philipon a Buenos Aires.

1914

Participa a les exposicions de *La Gazette du Bon Ton* a París, a la de *La Comédie Humaine* de la galeria Georges Petit a Londres i a *Das Hohenzollern-Kunstgewerbehaus* de Berlín.

Alarmat per l'inici de la guerra europea, Gosé es trasllada a Catalunya. Després de visitar Barcelona i Terrassa marxa a Lleida, on s'instal·la a casa de la seva mare.

1915

Consumit per la malaltia, Gosé mor el dia 16 de març a Lleida.

Xavier Gosé. *L'Assiette au Beurre. Les Rastas* par Xavier Gosé, Paris, 04/07/1903, 118, coberta. Museu d'Art Jaume Morera de Lleida

Xavier Gosé. *Vie Au Grand Air. Noël*, Paris, 13/12/1913, coberta. Col·lecció particular

TEXTOS DE SALA

XAVIER GOSÉ (1876-1915). L'IL·LUSTRADOR DE LA MODERNITAT

TEXT PRESENTACIÓ

Fa cent anys moria a Lleida Xavier Gosé, prototip de l'il·lustrador modern, que es trobava al cim de la seva maduresa artística i que havia assolit una posició molt notòria en l'escena artística internacional. Havia abandonat París, on havia residit al barri de Montparnasse entre 1900 i 1914, a causa del caos de la Gran Guerra i afeblit per la tuberculosi.

Per commemorar aquesta efemèride, el Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Museu d'Art Jaume Morera de Lleida, que conserva el llegat més important de Gosé, sumen esforços per brindar al públic una exposició retrospectiva sobre un artista, l'obra del qual no s'havia presentat mai al Museu Nacional.

L'objectiu d'aquesta mostra és reunir el millor de la seva obra coneguda i descobrir els treballs inèdits per ampliar la visió sobre la seva trajectòria creativa, que abasta des de la Barcelona d'els Quatre Gats fins al París de la *belle époque* i prefigura l'*art déco*. Les prop de tres-centes obres exposades (entre dibuixos, pintures, revistes, il·lustracions de moda i vestits d'alta costura) permeten traçar un recorregut per la crònica mundana del París de principis del segle xx, la capital de l'art i de l'entreteniment que va atreure artistes d'arreu del món. Alhora, l'obra de Gosé, catalitzadora dels corrents estètics i gràfics del moment, convida a capbussar-se en l'atmosfera d'una època històrica que es debat entre la tradició i la seducció d'allò modern.

Àmbit 1

ENTRE EL REALISME I L'ART NOUVEAU, LA CRÒNICA SATÍRICA

Gosé es va formar a Barcelona, a l'Escola de Llotja, on va entrar en contacte amb un interessant grup d'artistes, com ara Torres García, Nonell, Mir o Sunyer. En aquesta etapa fou fonamental el seu pas pel taller d'un dels grans il·lustradors del moment, Josep Lluís Pellicer. Paral·lelament, va mirar d'obrir-se camí tot col·laborant en diverses revistes il·lustrades, com *L'Esquella de la Torratxa* o *Barcelona Cómica*, entre d'altres. Es tracta de treballs plenament identificats amb el modernisme més típic i amb l'*art nouveau*, cosa que l'ha portat a ser considerat un dels seus primers cultivadors a Catalunya. Però Gosé també va reflectir l'altra cara de la Barcelona modernista, la vida dels suburbis, sempre des d'un ideari estètic no allunyat del realisme del mestre Pellicer i amb una iconografia de marcat caràcter social. La seva relació amb el cercle reunit al voltant dels Quatre Gats el va dur, a més, a exposar a l'esmentat local el 1899, amb un èxit de públic i de crítica important.

LA CRÒNICA SATÍRICA DEL PARÍS DE 1900

El 1900 Gosé es va traslladar a París, epicentre creatiu de l'Europa del moment. Les seves primeres il·lustracions les va efectuar a les prestigioses revistes satíriques del moment, com *Cocorico* i *Le Rire*, a partir del que es coneixia com el gènere de les «espanyolades», dibuixos de balladores de flamenc, espectacle musical de moda a París. Però poc a poc Gosé abandonarà aquesta temàtica i es dedicarà a l'observació de la vida de la capital parisenca, i treballarà en dues direccions. D'una banda, en la seva faceta de denúncia dels conflictes socials i polítics, on tractarà el sistema repressiu que representava la monarquia d'Alfons XIII. Però també aquella altra que reproduïx els escenaris i els personatges de la vida moderna, els seus cabarets i prostíbuls, amb una mirada irònica i satírica i amb un estil singular, refinat i decadent.

Àmbit 2

NOVES ICONES DE LA MODERNITAT

Al mateix temps que Xavier Gosé feia il·lustracions per a la premsa satírica, conreava un tipus d'obra més intimista i personal. Deixava de banda el seu llapis més irrespectuós, amb el qual havia criticat la societat espanyola sota el regnat d'Alfons XIII o l'assassinat de Francesc Ferrer i Guàrdia, i es convertí en un dels grans cronistes de la ciutat i els seus ambients, especialment dels més refinats, on les aparences i la sofisticació estaven per damunt de tot. L'èxit dels seus dibuixos li va permetre viure folgadoament, el que fa pensar que ell mateix va passar a formar part d'un entorn elitista i esnob.

Les seves obres mostren damisel·les i dandis immersos en la seva quotidianitat als cabarets i teatres, passejant pels bulevards, assistint a esdeveniments socials de caire divers, prenent un cafè en una terrassa o, fins i tot, en situacions íntimes plenes de sensualitat. Al mateix temps, com a bon cronista, cospa les noves icones de la modernitat, com ara la indústria de l'automòbil, l'aviació, la fotografia, el tango, importat dels suburbis de Buenos Aires, o les rutilants actrius del cinema mut.

Àmbit 3

VESTINT L'ÈPOCA: LA MANIQUÍ

Com recordava el gran *couturier* Paul Poiret a les seves memòries *Vestint l'època*, no ha de sorprendre que a París, ciutat en la qual es desenvolupava més lliurement la vida sensual i voluptuosa, hi florís la fantasia de la moda. Les il·lustracions de Gosé, que recreaven la parisença elegant, van ser sol·licitades per les principals publicacions de moda del moment, com ara *Femina*, *Le Journal des Dames et des Modes* o *La Gazette du Bon Ton* que promocionaven les robes de Paul Poiret, Doucet, Worth, Paquin i Redfern.

Els industrials de la moda van saber explotar el filó mediàtic que oferia la il·lustració gràfica. En aquest sentit, Gosé va formar part, juntament amb Paul Iribé, Brunelleschi o Lepape, de l'estol d'artistes que interpretaven, a través de les espigades maniquins, les creacions d'aquests astres de la moda i, alhora, feien els seus propis dissenys que anticipen un nou gust modern.

Xavier Gosé. *Sobre la nieve*, 1913. Museu d'Art Jaume Morera de Lleida

CARTEL·LES COMENTADES

Ramon Casas (Barcelona, 1866-1932)

Retrat de Xavier Gosé

Cap a 1903

Carbonet, mina blanca i pastel sobre paper

Donació de l'artista, 1909

MNAC 27270 D

Gosé, als ulls dels parisencs, era el prototipus de la bellesa espanyola. Preferia passar gana i no estalviar en la bugaderia i la planxa. Era distingit i pulcre vestint, com constata aquest retrat que li va fer Ramon Casas. Aparenta més un dandi de Montparnasse, barri on aleshores vivia, que un *rapin* amb jaqueta folgada de pana de Montmartre. És clar que Gosé no formava part del club dels bohemis dels cabells llargs descrit a l'irònic «Manual del Perfecto Modernista» de *L'Esquella de la Torratxa*.

Flamenques

1901

Guaix, tinta i llapis sobre paper

Col·lecció particular

Les primeres feines com a il·lustrador que Gosé va fer a París van ser per a la revista satírica *Cocorico* (1898-1902), dirigida per Paul Boutigny i vitrina del modernisme, que va comptar amb la presència de Mucha, Georges de Feure, Steinlen, Kupka, Jacques Villon, Cheret, entre d'altres. També de Xavier Gosé, com l'únic artista català que hi presentava il·lustracions amaraes de tipisme folklòric que seguien les estratègies del mercat artístic.

Balladora andalusa. El mantó de Manila

1900-1901

Guaix i llapis conté sobre cartolina

MAMLL 0151

L'espanyolada va ser interpretada, amb diferents registres, pels artistes de la mateixa generació que Gosé, com ara Picasso, Ignacio Zuloaga, Anglada Camarasa, Manolo Hugué, Ricard Canals, Joan Cardona o Ismael Smith, aquest darrer 15 anys més jove i, sobretot, per la colònia de músics i artistes de les arts escèniques o ballarins que configuren l'avantguarda musical parisenca. En aquest context de reformulació de tòpics romàntics, cal destacar la figura d'Isaac Albéniz, bon amic i protector d'artistes, entre els quals hi havia Gosé.

Romanesque (Cigarrillos París)

París, 1901

Tremp i pastel sobre paper

Museu Comarcal de la Garrotxa, Olot Museu d'Olot

L'olotí Manuel Malagrida, propietari d'una fàbrica de cigars a Buenos Aires, va organitzar un concurs internacional de cartells. Gosé va guanyar un accèssit amb aquest projecte de cartell d'un jove dandi (àlter ego de Gosé?), elegantment vestit i clenxinat, fumant a la llum del quinqué, i que anticipa la temàtica mundana que el farà cèlebre. En concordança amb les bases del certamen, la marca París té dibuixades les lletres ben grans a la vista de tothom.

Les Sportsmen par Xavier Gosé

1902

Col·lecció particular

Reproduït a *L'Assiette au Beurre*, París, 01/02/1902

L'Assiette au Beurre va ser la revista satírica més rellevant de la *belle époque*. Dirigida per S. Schwartz era pròxima, ideològicament, a l'anarquisme. Gosé va assolir notorietat a principis del segle xx amb la il·lustració de diferents números monogràfics com ara *Les Sportsmen* i *Rastaquouères* amb dissenys a les portades i a tota pàgina als quals només un artista important podia aspirar. Des de les pàgines d'aquesta revista no dubtava a condemnar alguns sobirans estrangers, com ara el rei d'Espanya Alfons XIII.

Dama amb llaç verd

1903

Tinta, oli i aiguada sobre paper

Col·lecció particular, Sant Vicenç de Montalt

El 1903, apadrinat pels editors de la revista *Pèl & Ploma*, amb Rusiñol, Casas i Utrillo al capdavant, Xavier Gosé va exposar a la Sala Parés de Barcelona tipus i escenes lligats a seva la producció satírica i, també, dibuixos pintats a l'oli realitzats a París que deixaven enrere la temàtica de caire més sòrdid, amb predomini dels tons negres, amb què havia debutat al cafè-cerveseria Els Quatre Gats. Gosé era titllat d'artista refinat català, ja parisenc, amb una obra deutora de l'estampa japonesa i amb un refinament sensual.

Vanné

Cap a 1903

Oli i aiguada sobre paper

Col·lecció Fontbona, Barcelona

Gosé copsava la dona en allò que té de bonica i de «joguina de luxe», i representava les figures sumides en el *dolce far niente* de la confortabilitat burgesa. Algunes d'aquestes composicions, reproduïdes a les revistes del moment, portaven com a llegendes *Vanné* o *Spleen*, 'la malaltia' habitual d'aquell segle, que l'escriptor Balzac havia reivindicat en el seu tractat sobre l'elegància, junt al dandisme, com una actitud necessària.

La rulot

1906

Tinta i fons polvoritzat de tinta sobre paper

Col·lecció particular

Del ric vessant d'il·lustrador de llibres, en destaquen *La Feria de Neuilly. Sensaciones frívolas de París*, del seu amic escriptor i dramaturg Gregorio Martínez Sierra, editat per la casa Garnier de París el 1906. Els seus dibuixos evoquen la tristesa del món ambulat, dels cirks i de la gent de les barraques de fira, els carros dels saltimbanquis o les rulots, seguint la petja de Santiago Rusiñol, a qui Martínez Sierra dedicava el llibre.

Cocotte i cavaller

Cap a 1906-1909

Llapis grafit sobre paper

Adquisició, 1916

MNAC 005291 D

Gosé recreava amb discreció la imperfecció moral dels personatges, sense arribar a l'exageració i al sarcasme d'altres il·lustradors *voyeurs* de la vida cosmopolita. Amb gran finesa, retratava les figures femenines engalanades, sovint les prostitutes de luxe, les *cocottes*, les *grisettes* o les *demimondaines*, expressió, aquesta darrera, que té l'origen en l'obra d'Alexandre Dumas fill, *Le Demi-Monde*.

Napier Kowska

Cap a 1911

Llapis conté, tinta i guaix sobre cartró

MAMLL-0141

Com a bon cronista, Gosé va retratar les celebritats d'aleshores com ara l'artista de teatre Monna Delza, vestida pel creador Bechoff-David per a l'obra en tres actes *Aime des Femmes* el febrer de 1912. També retratava Napier Kowska, actriu de cinema mut, amb espectaculars barrets, o l'escriptora i poetessa Rosemonde, l'esposa i musa d'Edmon Rostand, que vestia la moda de Worth, Fortuny, Doucet i duia els capells de Caroline Reboux.

Dama al jardí

Cap a 1910

Carbó i guaix sobre paper

Galeria Artur Ramon Sala d'Art

L'ambivalent món de les adolescents va ser una temàtica recurrent en l'obra de Gosé a la qual s'havia referit en altres ocasions amb la llegenda de «l'edat inquietant». Aquí, Xavier Gosé representa una adolescent o tal vegada una *petite femme* esllanguida en un jardí, amb predomini de tonalitats vaporoses, i un esguard melangiós, ullerós i trist. Vesteix de manera elegant amb la característica lligadura de la moda del moment.

A Longchamp

Cap a 1912

Llapis grafit, llapis conté, guaix i fixador sobre cartolina

MAMLL-0161

Les festes aristocràtiques de les curses a l'hipòdrom de Longchamp durant la setmana del Gran Premi eren un bona ocasió perquè les dames lluíssin les grans creacions confeccionades pels modistes més reputats d'aleshores. Aquests esdeveniments socials van suggerir a Gosé les seves millors il·lustracions.

Parella davant una joieria

Aquarel·la sobre paper

Col·lecció particular (Propietat privada 080, Barcelona)

Gosé va ser un *voyeur* de les passions humanes i la seva obra constitueix un arxiu documental de la societat burgesa de principis del segle xx, a les vigílies de la Gran Guerra. En paraules de l'escriptor Gaziél, bon amic de Gosé, «d'uns anys incomparables que foren com una posta de sol, imponent, l'apoteosi de tota una època, la de la vella burgesia occidental».

Carnet de dibuixos

París

Llapis i tinta sobre paper

Col·lecció Maria Antònia Argany

El mètode de treball de Gosé es fonamentava en la disciplina (hores i hores al seu taller) i en la recerca de la sensació furtiva al carrer. En aquest sentit, Manuel Rodríguez Codolà, un dels seus biògrafs, deia que Gosé sempre anava amb la cartera a la mà i copsava amb avidesa l'espectacle de la multitud amb rapidesa, amb un traç sintètic i ferm, sense penediment. Ho constaten aquests carnets inèdits.

Elegants

Carbó, tinta, aquarel·la i guaix sobre paper

Col·lecció particular

L'escriptora Maria Martínez Sierra, que va tractar Gosé a París, recordava les privacions que va viure l'artista en el seus inicis, i aclaria que l'èxit li va arribar, no tant de París, sinó d'Alemanya, gràcies a les seves col·laboracions a les revistes *Jugend*, *Simplicissimus* i *Hulk*. En un moment en què el marc alemany cotitzava més que el franc, Gosé va passar a tenir una posició més folgada. Tanmateix, l'artista no va poder assaborir els seus èxits, atès que va morir pocs anys després.

Cupletista

1908

Pastell, guaix i fixador sobre cartolina

MAMLL-0170

Gosé, el prototip d'il·lustrador modern, tenia com a eines de treball el llapis, la punta de la ploma i el pinzell. Experimentava, també, amb l'aiguada, els pastels, amb capes de vernís, i conferia a les seves obres, que s'exposaven en el marc de les galeries parisenques i catalanes, un acabat sedós. Gosé restablí l'art de la forma, del color i de la línia, davant la competència ferotge de la fotografia que acabava el món de les revistes il·lustrades.

Jacques Doucet (París, 1853-1929)

Vestit de dona

1900

Gasa de seda, tul brodat amb motius florals i llaços de setí, color seda natural

Centre de Documentació i Museu Tèxtil, Terrassa

CDMT 11.933

Un dels modistes més importants del període va ser Jacques Doucet, qui vestia les belleses i celebritats d'aleshores que exhibien els seus models a les carreres de cavalls o al teatre. A *chez Doucet* va treballar un jove Poiret, qui evocava a les seves memòries l'emoció que li causava les fileres de carruatges que es formaven davant la seva botiga, i com l'artista Gabrielle Réjane (futura clienta seva) travessava la porta amb un xiuxiueig de sedes.

Paul Iribé (1883-1935)

Les robes de Paul Poiret racconté par Paul Iribé

París, 1908

Museu del Disseny de Barcelona

Paul Poiret va encarregar al dibuixant Paul Iribé un àlbum publicitari dels seus models que incloïa làmines de color segons la tècnica del *pochoir*. Els dibuixos d'Iribé interpretaven, amb una gran originalitat, les robes del popular *couturier* i, sobretot, formulaven una de les seves propostes més transgressores: l'abolició de la cotilla i el polissó, aquells maleïts artefactes, que partien el cos en dos blocs.

Mes invites n'arrivent pas

1913

Pochoir

Galeria Sicoris

Reproduït a *La Gazette du Bon Ton*, París, 09/1913

Les maniquins de Gosé recreaven un cànon de bellesa femení seductor, amb un gest sofisticat i un cos esvelt que prefigura el de la *flapper* o la *garçonne* de l'*art déco*. Gosé obre el camí a una generació d'il·lustradors més joves, com ara Penagos, Roqueta, Baldrich, entre d'altres, que liquiden definitivament el modernisme.

Suis-je belle ce soir

Pochoir

1913

Albert Velasco

Reproduït a *La Gazette du Bon Ton*, París, 09/1913

L'obra de Gosé és permeable als exotismes dels ballets russos de Diaghilev i, en particular, de León Bakst, amb qui va coincidir a *La Gazette du Bon Ton*, el pintor i escenògraf que va transformar els decorats amb la irrupció de colors vius que substituïen les tonalitats vaporoses *fin de siècle*. Gosé va inspirar-se en la nova moda orientalista i va viure de prop el món del fascinant *couturier* Paul Poiret, qui va catalitzar a través de la moda i les arts decoratives l'esperit de tota una època.

La Comédie - Manteau de Théâtre, par Paquin,

Pochoir

1912

Reproduït a *La Gazette du Bon Ton*, París, 11/1912

Fullejant la deliciosa i refinada *La Gazette du Bon Ton* desfila tota una passarel·la de maniquins que recreen un ambient i un estil de vida al qual aspirar. Gosé hi va publicar nombrosos dissenys de moda originals creats per ell i, també, va interpretar la moda dels diferents modistes, les obres dels quals es van arribar a realitzar, com és el cas d'aquesta indumentària, inspirada en el quimono japonès, i que es troba a les col·leccions tèxtils del Metropolitan Museum de Nova York.

Escena romàntica

1906

Aquarel·la i pastel sobre paper

Patrimonio Nacional, Madrid

Els monàrquics catalans van oferir un àlbum al rei Alfons XIII amb motiu de les seves noces amb Victòria Eugènia. Confeccionat per Alexandre de Riquer, inclou 50 dibuixos dels principals artistes del moment. Probablement, l'alta retribució que Gosé va rebre per part de la comissió dels monàrquics catalans, va fer que acceptés aquest encàrrec i deixés enrere la seva ideologia republicana. Cal recordar que, temps abans, havia publicat dibuixos satírics contra la monarquia espanyola a *L'Assiette au Beurre*.

Worth

Vellut

Museu Tèxtil de Terrassa

A través de les seves il·lustracions Gosé va donar a conèixer diferents models de la casa Worth, aleshores dirigida per Jean i Gaston, els dos fills del gran sastre Charles Frederick Worth. Aquest darrer havia estat proveïdor oficial de l'emperadriu Eugènia de Montijo i havia vestit les corts del món sencer. Poiret, que va fer el seu aprenentatge a la casa Worth, recordava que la botiga es va omplir de vellut carmesí, el color dels abrics de gala a la cort d'Anglaterra, amb motiu de la coronació d'Eduard VII (1902) i que tota la noblesa portava, segons els títols i l'antiguitat, cues més o menys llargues.

Xavier Gosé. *Almanach de la Campana de Gracia* 1904, Barcelona, 1903, coberta. Col. particular

Xavier Gosé. *Romanesque (Cigarrillos París)*, París, 1901. Museu Comarcal de la Garrotxa d'Olot. Col. Cigarrillos París, Manuel Malagrida

ACTIVITATS

Programa subjecte a canvis de darrera hora.
Informació actualitzada a: www.museunacional.cat
#XavierGosé

Conferència inaugural

A càrrec dels comissaris de l'exposició,
Mariàngels Fondevila i Jesús Navarro

Dijous 10 de desembre, 18.30 h

Visites comentades

Dissabtes, 11 h (castellà) i 12.30 h (català) a
partir del 19 de desembre

Durada: 1 h 30 min. Incloses a l'entrada

Activitat autònoma

per a nens i nenes a partir de 6 anys

La meva revista de moda

Cinema

El Museu Nacional recorda Xavier Gosé

Sessió a la Filmoteca de Catalunya dedicada
a Fantômas, el popular personatge del París
contemporani a Gosé. Projectió de *Fantômas
contra Fantômas* i *Le mort qui tue* (Louis
Feuillade, 1914 i 1913, respectivament)

Presentació a càrrec d'Octavi Martí, director
adjunt de la Filmoteca de Catalunya, i Lluís
Alabern, coordinador de Programes Públics i
Museografia del Museu Nacional

Divendres 11 de desembre, 19 h

Filmoteca de Catalunya, Sala Chomón

Preu: entrada individual: 4 €. Reduïda*: 3 €

20% de descompte en l'entrada a l'exposició
presentant l'entrada d'aquesta activitat.

* Amics del Museu, estudiants, aturats, jubilats, persones
amb discapacitat legalment reconeguda, títols de família
 nombrosa o monoparental, Carnet Jove i carnet de la
xarxa de Biblioteques Públiques

Dins la BCNegra 2016

Cinema

Projectió de la pel·lícula *El testament del Dr.
Mabuse* (Fritz Lang, 1933), sobre un criminal
amant de les disfresses

Dissabte 30 de gener

Taula rodona

Diàleg sobre famosos criminals de ficció de
l'època de Gosé

Diumenge 31 de gener

Xerrada

Madama Moda, Madama Morte

Milena Busquets, escriptora, i Juan José
Lahuerta, cap de col·leccions del
Museu Nacional, conversaran sobre el món
de Xavier Gosé

Dijous 18 de febrer, 18 h

Festa Gosé

Dissabte 5 de març, de 15 a 20 h (museu obert
fins a les 18 h)

Una tarda d'activitats gratuïtes per viatjar al
París de Gosé a través del famós personatge
Fantômas: de 15 a 18 h, exposició

A les 17 h, espectacle de circ a càrrec del
Centre de les Arts del Circ Rogelio Rivel

A les 18 h, projectió de la pel·lícula *Le Faux
Magistrat* (Louis Feuillade, 1914).

Activitat per fer a casa

amb els més petits: *Posa color a les obres
de Gosé*

Entreu al web del museu, imprimeu les
il·lustracions i acoloriu-les com més us agradi!

LLISTA D'OBRES

Ramon Casas
(Barcelona, 1866-1932)

Retrat de Xavier Gosé

Cap a 1903
Carbonet, mina blanca i pastel
sobre paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

**Exposició de dibuixos den Gosé
a la Sala Gran dels IV Gats**
1899

Litografia en color sobre cartolina
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

Tristeza de suburbio

1900
Llapis conté i carbonet sobre
cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sense títol

Cap a 1899
Llapis carbonet i aiguada
Col·lecció Família Güell

**Depuis vingt ans, - Son crime ? A
demandé le presoner**

Cap a 1903
Tinta, aquarel·la, guaix sobre fons
polvoritzat de tinta sobre paper
Col·lecció particular

Elegants

Cap a 1909
Carbó, tinta, aquarel·la i guaix
sobre paper
Col·lecció particular

Gent de suburbi

1899-1903
Tinta, carbó i aquarel·la sobre
paper
Col·lecció Artur Ramon

Figures femenines

1911
Tinta, llapis sobre paper
Vinseum Museu de les Cultures
del Vi de Catalunya, 4990

Dues noies

1909
Llapis, tinta i guaix
Col·lecció particular

Agraïment

1912
Llapis grafit i tremp sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Montmartre

Cap a 1908
Llapis grafit i tinta sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dona amb barret

1909-1914
Llapis carbó sobre paper
Col·lecció Mª Antonia Argany

Dues dones

1909-1914
Llapis i guaix sobre paper
Col·lecció Mª Antonia Argany

**Paris, souvenir du vernissage.
Grand Palais**

1902
Guaix sobre paper
Mme. Laurence Douvin

Moulin Rouge. Ball Gavarni

1902
Guaix sobre paper
Mme. Laurence Douvin

Charlotte Wiehe

1908
Carbonet i pastel sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Noia pensativa

Cap a 1900
Llapis conté sobre cartolina
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

Caballitos de feria

Cap a 1907
Grafit i tremp sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sobre la nieve

1913
Grafit, tremp i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Coberta Vie Au Grand Air

1913
Tremp i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Wright, Bleriot i Santos Dumont

Cap a 1910
Grafit conté i fixador sobre
cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dona amb càmera fotogràfica

Cap a 1907
Grafit, conté, aquarel·la i fixador
sobre cartolina cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Flamenques

Cap a 1901
Guaix, tinta i llapis sobre paper
Col·lecció privada Felip Massot

Gitana

Cap a 1901
Carbó i guaix sobre paper
Col·lecció particular

Ole yá !

1903
Fusta pintada
Col·lecció particular

Bailadora Andaluza

1900-1901
Guaix i conté sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Gitanilla

1911
Llapis i tremp sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dama amb llaç verd

1903
Tinta, oli i aiguada sobre paper
Col·lecció particular

Dama de blanc

1903
Llapis, oli i aiguada sobre paper
Col·lecció particular

Dama pentinant-se

Cap a 1903
Oli i aiguada sobre paper
Col·lecció particular

Vanné

Cap a 1903
Oli i aiguada sobre paper
Col·lecció Fontbona

Dama en blanc

Cap a 1909-1911
Guaix sobre paper
Col·lecció Artur Ramon

Napier Kowska

1909-1911
Guaix sobre paper
Col·lecció particular

Dama llegint

1903-1909
Llapis, aquarel·la i oli sobre paper
Col·lecció particular

Elegant

1909
Carbó i guaix sobre paper
Col·lecció Artur Ramon

Dona

Cap a 1907
Trep, conté, grafit i protecció
sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Tres figures

Guaix sobre cartró
Museo Sorolla, Madrid, 1308

Parella davant una joieria

Cap a 1909
Aquarel·la sobre paper
Colección Casacuberta Marsans

Italiana. Idilio

Cap a 1909
Carbonet i fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Croquis. Mujer recostada

Cap a 1911
Llapis conté i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Jardí d'hivern

Cap a 1914
Llapis conté, tremp i fixador sobre
cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Cupletista

1908
Pastel, guaix i fixador sobre
cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

**Dama de medio cuerpo con
sombrero de ala ancha**

Cap a 1909
Llapis conté sobre paper
Col·lecció particular, Lleida

Cocotte i cavaller

Cap a 1906-1909
Llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

Dama despullant-se

Cap a 1900
Llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

Noia asseguda

Cap a 1910
Llapis grafit sobre paper de calcar
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

Croquis. Elegance

1911-1912
Llapis, aiguada i guaix sobre
paper adherit a un cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dama al jardí

Cap a 1910
Carbó i guaix sobre paper
Col·lecció Artur Ramon

Sense títol

Cap a 1906
Grafit i tinta negra sobre paper
Col·lecció particular

Les dues germanes

Cap a 1909
Guaix, llapis conté, pastel i llapis
grafit sobre cartolina
Museu Nacional d'Art de
Catalunya, Barcelona

En la biblioteca

Cap a 1915
Guaix, carbó i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Parella

Cap a 1906
Grafit i tinta negra sobre paper
Col·lecció particular

Promenoir

Cap a 1912
Llapis conté, guaix i fixador sobre
cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Napier Kowska

Cap a 1911
Llapis conté, tinta i guaix sobre
cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Rosemonde

Cap a 1912
Guaix, grafit i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Aglaé

Cap a 1912
Llapis, tremp i tinta sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

A Longchamp

Cap a 1912
Llapis grafit, llapis conté, guaix i
fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Madame X

Cap a 1912
Llapis conté i carbonet sobre
cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Davant el mirall

Cap a 1913
Llapis i tinta sobre paper
Família Güell

Flairant flors

Llapis, tinta i guaix sobre paper
Família Güell

**Artista de café-concert/
Comediante**

1909
Llapis, conté i guaix sobre
cartolina adherida a cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

La Institutriz

1911
Llapis, conté, guaix sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

**Le Chapeau à Aigrettes/Model
de barret**

1912
Llapis i aquarel·la sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Juventud

1913
Pastel i guaix sobre cartolina
adherida a cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Las dos amigas

Cap a 1911
Llapis conté i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Lulú/Cabeza decorativa (estudio de modelo)

Cap a 1909
Llapis conté, pastel i guaix sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Davant el mirall

Cap a 1913
Llapis conté i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Le chapeau en tulle

Cap a 1909
Llapis conté, carbó i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Charlotte Wiehe

Cap a 1908-1913
Llapis, grafit i tremp sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

A les carreres

1910
Llapis, conté i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Models de joya

1913
Tinta sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

High Life

1913
Tinta i guaix sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Le Manteau bleu (models Jacques Doucet)

1912
Llapis conté, guaix i fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sur la falaise

1913
Tinta sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

A l'skating

Cap a 1910
Llapis, conté i fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

La joueuse de Golf

1913
Llapis, tremp sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sur la terrasse

1913
Tinta sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Figura

Cap a 1912
Llapis grafit, tremp i tinta sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Au Revoir

1912
Tinta i guaix sobre paper tipus cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Jugando con el gato

1914
Llapis, tinta i guaix sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Tauromachie

1902
Tinta, carbó i aquarel·la sobre paper
Col·lecció Artur Ramon

Rallye

Cap a 1902
Llapis, aerògraf, tinta i guaix sobre paper
Col·lecció privada Felip Massot

Dama i xofer

1901
Tinta realçada amb aquarel·la sobre paper
Col·lecció particular

Grata sorpresa

1911
Llapis conté, grafit i guaix sobre paper
Col·lecció particular, Barcelona

En el café

Llapis i aerògraf
Família Gili

La planta meravellosa

Cap a 1909
Llapis i tremp sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Espanyola

Cap a 1909
Pastel i fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Mannequins

1914
Grafit, conté, tinta i tremp sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Sortie de l'Opéra

1906-1914
Tècnica mixta
Col·lecció particular

Dona asseguda

Cap a 1900-1904
Llapis conté sobre cartolina laminada amb paper setinat
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Parella elegant en un interior

Tinta, guaix i llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Parella asseguda conversant

Tinta, guaix i llapis grafit sobre cartolina
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Parella ballant

1913
Llapis, tinta i guaix sobre paper
Col·lecció particular

Conversa / De festa

1907
Tinta i guaix sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Models / L'heure de l'apéritif?

1908
Llapis, conté i tremp sobre cartolina adherida a un cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Escena romàntica

1906
Aquarel·la i pastel sobre paper
Colecciones Reales, Patrimonio Nacional, Biblioteca del Palacio Real de Madrid

Romanesque (Cigarrillos París)

París, 1901
Tremp i pastel sobre paper
Museu de la Garrotxa d'Olot.
Col·lecció Cigarrillos París, Manuel Malagrida

Meditación

1900
Grafit i conté sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Coberta de Les Annales

Politiques et littéraires
París, 1911
Tremp, tinta i fixador sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Cartell litogràfic Devambez

Cap a 1913
Litografia
Col·lecció Marc Codina

En el boulevard

1914
Llapis conté, guaix i fixador sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Apunt

Llapis sobre paper
Col·lecció Mª Antònia Argany

Cases de Sants

1893
Llapis sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Pati de l'Hostal de la Bona Sort

1894
Llapis sobre paper i guaix
Col·lecció Alexandra Cuadrat

Portalada del monestir de Sant Pau del Camp

1894
Llapis sobre paper, aquarel·la, guaix i cartolina adherida
Col·lecció particular

L'hereuet

Cap a 1903
Llapis sobre paper
Col·lecció Arnó – Vila

Nubulosa

Llapis sobre paper
Galeria Sicoris

Dona al carrer

Carbó sobre paper
Galeria Indecor, Lleida

Parella

Carbonet i llapis de color sobre paper
Col·lecció particular, Barcelona

L'escalier du bar

1913
Llapis, conté, guaix i fixador sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Les hortènsies

1903
Guaix sobre cartolina adherida sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dona al sofà amb paraigües

Cap a 1902
Llapis, tremp i fixador sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Cabeza decorativa

Cap a 1909
Conté, guaix i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Agatha

1913
Llapis, pastel, guaix i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Bailaora

1901
Carbonet, pastel i llapis gras sobre paper
Col·lecció particular

Els saltimbanquis

1906
Tinta i guaix sobre paper
Col·lecció Família Gili

Els lluitadors (Jiu Tsui)

Tinta i guaix sobre paper
Col·lecció Família Gili

Nens jugant

Cap a 1906
Llapis grafit i llapis conté sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida
0861

La rulot

Cap a 1906
Tinta i fons polvoritzat de tinta sobre paper
Col·lecció Família Gili

La muerte del inca

Cap a 1907
Tinta i aiguada amb clarió sobre paper
Galeria Indecor, Lleida

El Nazareno de Monterrojo II

Cap a 1907
Tinta i clarió sobre paper
Galeria Sicoris

El Nazareno de Monterrojo III, IV

Cap a 1907
Aquarel·la, tinta i clarió sobre paper
Galeria Indecor, Lleida

Novela nº 1 / Atahualpa

1911
Llapis, conté, carbonet i protecció sobre cartró paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Home

Cap a 1901
Conté sobre paper fosc i cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Cartell MONNA DELZA

1912
Litografia
Col·lecció particular

Noctámbulos / Conversación

1911
Conté, llapis, carbonet i protecció sobre cartolina
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

El Nazareno de Monterrojo I

Cap a 1907
Dibuix sobre paper
Galeria Indecor, Lleida

Ballarina i cavaller

Carbó i clarió sobre paper
Col·lecció A.M.V.

La voiture neuve

Pochoir
Col·lecció particular, Lleida

Eriphile

1909
Llapis i tremp sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Escena de cabaret

Cap a 1909
Llapis grafit sobre paper de calcar
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Les dues amigues

1913
Conté i guaix sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Tres figures

1906-1907
Llapis grafit i llapis conté sobre paper
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Cocotte

Cap a 1906-1909
Llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Escena de tocador

Cap a 1910-1912

Llapis conté i llapis grafit sobre paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

L'arbre mai

Pochoir

Col·lecció particular, Lleida

Almanach de la Campana de Gràcia 1904

1904

Litografia en color sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

L'arribada del ministre Eduardo Dato

Família Gili

Sense títol

1899-1900

Família Gili

Portada de la Campana de Gràcia

1904

Col·lecció Arnó-Vila

Las dos batallas

1897

Llapis al carbonet i color sobre paper

Col·lecció Arnó-Vila

Dama en un sofá

1903

Oli i aiguada sobre paper
Col·lecció Fontbona

La Rosella

Aquarel·la amb clarió sobre paper
Col·lecció particular, Lleida

Vitrinas

Pèl & ploma, Barcelona, 1903, números del 89 al 100 (relligats)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

La Ilustración artística, Barcelona, 1902, números del 1044 al 1093 (relligats)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

La Il·lustració catalana. Periódich desenal, artístich, literari i científich, Barcelona, 1904, números del 31 al 82 (relligats)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona (21/05/1898), tomo I, núm. 19

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona (16/04/1898), tomo I, núm. 14

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona (09/03/1898), tomo I, núm. 13

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona (19/03/1898), tomo I, núm. 10

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

Hispania. Literatura y arte, crónicas quincenales, Barcelona, 1901, números del 46 al 69 (relligats)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

Hispania. Literatura y arte, crónicas quincenales, Barcelona, 1900, números del 21 al 45 (relligats)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

Quatre Gats. Publicació artística-literària, Barcelona (06/04/1899), núm. 9

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

Quatre Gats. Publicació artística-literària, Barcelona (16/03/1899), núm. 6

16 de març de 1899

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

La Il·lustració llevantina. Revista artístich-literària de Catalunya, València, Balears y Rosselló, Barcelona (10/05/1900), any I, núm. 7

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona

(28/05/1898), tomo I, núm. 20

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

El gato negro, Barcelona (30/04/1898), tomo I, núm. 16

Biblioteca Joaquim Folch i Torres

La Flèche, revue parisienne satirique et anecdotiques, Paris 10e année (05/01/1905), núm. 9 (coberta, b/n ,«La galette des rois et l'empereur du Sahara»)

L'Indiscret, Paris (29/10/1902), núm. 41 (p. 25 «Una pensionnaire de l'opéra»)

L'Indiscret, Paris (19/11/1902), núm. 44 (p. 13 «Odeur... de sainteté»)

La Vie Illustrée, Paris (05/04/1901), núm. 129 «La fête des rameaux en Espagne» (coberta, b/n.)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (13/03/1909), núm. 314 (coberta posterior, col.: «Le Crépuscule des Deux»)

L'Assiette au Beurre, Paris (21/02/1903), núm. 99: «La Mano-Negra (La Main Noire)» (p. 1666-1667, doble, col.: «Et ceux-là, les gracia-t-on aussi?»)

L'Assiette au Beurre, Paris (20/06/1901), núm. 12 (p. 196-197, b/n: «Mon verre n'est pas grand, mais je bois dans mon verre»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, 7è année (17/08/1901), núm. 354 (coberta posterior, col.: «Fleur d'été: la Rose de Grenade»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, 7è année (08/12/1900), núm. 318 (coberta posterior, col.)

Cocorico, París, 3er année (15/10/1900), núm. 41 (coberta, col.)

L'illustré Soleil du dimanche, Paris, 14è année (31/03/1901), núm. 13 «La Semaine Sainte a Seville» (coberta, b/n)

L'Assiette au Beurre, Paris (09/12/1904), núm. 193 «Les boules de l'auto par Grandjouan, Galanis et Gosé» (p. 3199, col.)

L'Assiette au Beurre, Paris (09/12/1904), núm. 193 «Les boules de l'auto par Grandjouan, Galanis et Gosé» (coberta, col.)

L'Assiette au Beurre, Paris (04/07/1903), núm. 118 «Les Rastas par Xavier Gosé» ([?] coberta, col.)

L'Assiette au Beurre, Paris (01/02/1902), núm. 44 «Les Sportsmen par Xavier Gosé» ([?] p. 693-708)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (03/10/1903), núm. 35 (p. s/n, b/n: «Et d'abord, le travail avilit, qu'a dit l'autre!»)

Le Frou-Frou. Almanach 1902, Paris, 1901 (coberta, col.)

L'Assiette au Beurre, Paris (21/02/1903), núm. 99: «La Mano-Negra (La Main Noire)» ([?] coberta, col.)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (23/04/1904), núm. 64 (coberta posterior, col.: «Si c'est pas honteux»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (07/11/1903), núm. 40 (coberta posterior, col.: «Au music-hall»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (06/06/1903), núm. 18 (p. s/n, col.: «Que malheur»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, 7è année (06/04/1901), núm. 335 (coberta posterior, col.: «Le cocher»)

La Vie Parisienne, Paris, vol. 43, 43e année, nouvelle série (25/11/1905), núm. 47 (p. 962, col.: «Maitresse d'homme de lettres»)

La Vie Parisienne, Paris, 44e année, nouvelle série (29/09/1906), núm. 39 (p. 843, col.: «Fin de saison»)

Le Cri de Paris, Paris, 9e année (16/09/1906), núm. 503 (coberta, b/n, «Et ton grand-Duc?»)

Le Cri de Paris, Paris, 9e année (07/07/1906), núm. 493 (coberta, b/n, «A la garden party de l'Élysée»)

Le Cri de Paris, Paris, 8e année (18/09/1904), núm. 399 (coberta, b/n, «Une chance!»)

Le Frou-Frou, Paris (06/01/1906), núm. 273 (coberta, col.)

Le Frou-Frou, Paris (11/11/1905), núm. 265 (coberta, col.)

Almanach du Rire 1902, Paris, 1901 (coberta, col.)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, 8e année (21/06/1902), núm. 398 ([?] p. 3, b/n, o coberta posterior, col.: «Quelle bonne nouvelle»)

L'Assiette au Beurre, Paris (02/08/1902), núm. 70: «Cosas de España» (p. 1160-1161, doble, col.: «Les roi va être content il y a eu dix-sept chevaux d'éventrés»)

L'Assiette au Beurre, Paris (15/06/1907), núm. 324: «Europa» (p. 194, b/n: «La guerre est la joie des vateurs»)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, 7è année (02/03/1901), núm. 330 ([?] p. 5, b/n, o coberta posterior, col.: «Les Romanesques»)

Almanach de la Campana de Gracia 1904, Barcelona, 1903 (coberta, col.)

Le Rire. Journal Humoristique, Paris, nouvelle série (15/10/1904), núm. 89 (p. s/n, doble, col.: «Alphonse XII, chauffeur»)

Carnaval de Niça. Trono de S.M. Carnaval
Cap a 1904
Llapis de color negre i llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Carnaval de Niça. Batalla de confettis de guix
Cap a 1904
Llapis grafit i llapis de color negre sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Carnaval de Niça. Char «De la terre á Mars»
Cap a 1904
Llapis de color negre i llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Carnaval de Niça. De la batalla de flors
Cap a 1904
Llapis grafit, llapis de color negre i tinta a la ploma sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Carnaval de Niça. Passeig dels Anglesos
Cap a 1904
Llapis grafit i llapis de color negre sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Carnaval de Niça. Char «Sahara-Boum di He»
Cap a 1904
Llapis de color negre i llapis grafit sobre paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

Portada Vie Au Grand Air
1913
Trempe i fixador sobre cartró
Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dama flairant flors
1913
Llapis, tinta i guaix sobre paper
Família Güell

Quadern d'apunts 2
Col·lecció Mª Antònia Argany

Quadern d'apunts 1
Col·lecció Mª Antònia Argany

Lafitte Désirat/ Anònim
La Parisienne aux courses
Teixit, cera i porcellana
Col·lecció Maria Junyent

Maison Germaine
Barcelona, 1914-1932

Casquet / turbant

1914-1917
Vellut, chiffon i plomall
Col·lecció tèxtil Antoni de
Montpalau

Pamela negra

1908
Tul, vellut i puntes
Heritage

Melles Pervent
Montpellier, 1908

Pamela

Vímet, tul i seda (flors)
Heritage

Au revoir

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
11/1912, I, 1, làm. VII.

Sur la terrasse

París, 1913
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
05/1913, II, 7, làm. IV.

A la comédie

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
11/1912, I, 1, làm. V.

Blanc et noir

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
01/1913, I, 3, làm. 1.

Les premières roses

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
03/1913, I, 5, làm. II.

Une rose parmi les roses

París, 1913
Pochoir
Galeria Sicoris

Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
04/1913, I, 6.

Mes invités n'arrivent pas

París, 1913
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
09/1913, II, 11, làm. VI.

La dernière rose

París, 1913
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
10/1913, II, 12, làm. V.

Les préparatifs de Noël

París, 1914
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
01/1914, I, 1, làm. IV.

La comédie est terminée

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Gazette du Bon Ton*.
Arts Modes & Frivolités, París,
01/1913, I, 3, làm. VII.

Costumes parisiens I

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Le Journal des Dames*
et des Modes, París, 20/06/1912,
I, 3, p. 24 bis, làm. 6.

Costumes parisiens II

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Le Journal des Dames*
et des Modes, París, 10/07/1912,
I, 4, p. 56 bis, làm. 13.

Costumes parisiens III

París, 1912
Pochoir
Galeria Sicoris
Publicat a *Le Journal des Dames*
et des Modes, París, 07/08/1912,
I, làm. 17.

Ombrel·la

1915
Cotó estampat, 28 barnilles de

fusta, pal de bambú i mànec
de fusta
Centre de Documentació i Museu
Tèxtil, Terrassa CDMT 18.166

Ombrel·la

1908-1910
Paper estampat, 31 barnilles
de fusta, pal de bambú i mànec de
fusta
Centre de Documentació i Museu
Tèxtil, Terrassa CDMT 12.694
Heritage

**Frac (camisa, coll, corbata
de llacet, armilla, mocador,
pantalons i barret de copa)**

1900-1915
Tèxtil, or, diamants, perles i nacre
Fons Baladia-Llorach

Jeanne Paquin
(Saint-Denis, 1869 – París, 1936)

Vestit

1912
Museo del Traje, Madrid

Paul Poiret
(París, 1879-1944)

Vestit

1911
Museo del Traje, Madrid

Paul Poiret
(París, 1879-1944)

Abric

1911
Museo del Traje, Madrid

Maison Redfern
1855-1932; 1936-1940

Abric

1909
Museo del Traje, Madrid

Charles Frederick Worth
(Bourne, 1826 – París, 1895)

Cua de vellut

1900-1910
Vellut tallat llis brodat a mà amb
motius florals
Centre de Documentació i Museu
Tèxtil, Terrassa

Jacques Doucet
(París, 1853-1929)

Vestit

1900
Gasa de seda, tul brodat amb
motius florals i llaços de setí
Centre de Documentació i Museu
Tèxtil, Terrassa

XAVIER GOSÉ

IL·LUSTRADOR DE LA MODERNITAT

- Dates:** 11 de desembre de 2015 – 20 de març de 2016
- Organitzen
i produeixen:** Museu Nacional d'Art de Catalunya
i Museu d'Art Jaume Morera de Lleida
- Comissaris:** Jesús Navarro, director del Museu d'Art Jaume Morera,
i Mariàngels Fondevila, conservadora d'art modern
del Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Lloc:** Sala d'exposicions temporals 1
- Preu:** 6 €
- Catàleg:** Edicions amb català-anglès i castellà-anglès
- Itineràncies:** Museu d'Art Jaume Morera de Lleida: a partir d'abril de 2016

www.museunacional.cat/ca/xavier-gose-1876-1915-ilustrador-de-la-modernitat

Oficina de premsa

Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

  @MuseuNac_Cat

www.museunacional.cat

Museu d'Art
Jaume Morera